

Kovács Kata:

“Garantált kielégülés”

Udine – Far East Film Festival 10.

A tizedik udinei távol-keleti filmfesztivál befutófilmje egy orgazmus történetét meséli el. A 40 másodperces film hőse (Sunny Lau) először is hatalmasra nagyított és bekeretezett esküvői fotója előtt a WC-n ülve unatkozik, és az orrát piszkálja. Meztelen mellkasán tenyérnyi tetoválás terül el, rózsaszín alsónadrágjában pedig egyáltalán nem emlékeztet a feje felett látható menyegzői fotó jólfésült, felvirágozott vőlegényére. A hanyatlás jelei mutatkoznak rajta, láthatóan melege van, el is van hívva, most pedig úgy dönt, unalmát azzal üti el, hogy egy jól begyakorolt mozdulattal hátrafordul, és az esküvői relikvia mögül előránt egy magazint, melynek címlapján meztelen férfi áll tarkóra tett kézzel. A film a továbbiakban elég kétértelmű arra vonatkozóan, hogy hősünket mi hozza lázba, mindenesetre a földre ejtett újságoldalon többek közt felfedezhető egy Európa-térkép, melyen Udine van feltüntetve, s mellé hatalmas betűkkel odaírva: ”The Udine Orgasm”. A térkép mellé jár még néhány fotó meztelen férfiakról is, hősünk pedig különös hangokat hallatva adja tudtunkra, hogy többé nem unatkozik.

A befutófilm kicsit mindenkit zavarba ejtett, nem nagyon tudta a közönség kitalálni, rendezője, Pang Ho-cheung mit is akar ezzel az orgazmus-dologgal. (Az olaszok persze fűtyültek és tapsoltak és éljeneztek, bármi is legyen a mondanivaló.) A fesztivál színhely, a Teatro Nuovo közönsége minden tekintetben vegyes volt, a helyi nyugdíjasoktól a kamaszokon át a külföldi újságírókig mindenféle ember nyüzsgött itt, engem pedig leginkább az érdekelt volna, hogy a helyi nyugdíjas közönséget ez a szignálfilm csalogatta-e a fesztiválra.

A harmincöt esztendőös Pang Ho-cheung (avagy Edmond Pang), a hongkongi fekete komédia fenegyereke, a befutófilm készítője ezzel a munkájával nemcsak a fesztivált, de a hozzá fűződő személyes vonzalmát is promotálja. Az 1999 óta működő Far East Film Festival eredetileg az ázsiai tömegfilm Mekkája, célkitűzései között szerepel a nyugaton ismeretlen tehetségek bemutatása. Visszatekintve, a fesztivál szervezői büszkén mondhatják el, hogy olyan rendezőket hoztak el Európának, mint Steven Chow, Johnnie To, Feng Xiaogang és természetesen Pang Ho-cheung. Európában először Udinéban lehetett látni a teljes *Kör*-trilógiát, és ez a fesztivál olyan filmek nemzetközi premierjének

adott otthont, mint Kang Je-gyu *Harcosok szövetsége* (2004). Számos alkotó (és néző) érezheti tehát úgy, hogy tisztelegni szeretne az udinei távol-keleti filmfesztivál előtt.

Johnnie To, akit szintén Udine mutatott be Európában, akinek minden filmjét vetítették a fesztiválon, s aki mára már Cannes, Velence és Berlin versenyfilmesei között van, *Még egyszer tegnap* (*Yesterday Once More*, 2004) című munkájának néhány jelenetét az udinei főtéren forgatta, a szereplők közt felbukkannak a fesztivál dolgozói is. Pang Ho-cheung, aki szintén sokat köszönhet a FEFF-nek, az idei befutófilmmel rója le tiszteletét a fesztivál előtt. Nem is akárhogy: bár promóciós célra készülő filmről van szó, Pang semmit sem engedett a tőle megszokott provokatív hangvételből. A befutófilmet a fesztivál többek közt a rendező három filmjének (illetve egy szkeccsfilmnek és két korai zsongének) vetítésével, és természetesen Pang vendégül látásával és ünneplésével hálálta meg.

Pang első nagyjátékfilmjével 2001-ben robbant be, melynek címe *You Shoot, I Shoot*. Azóta számos hasonló hangvételű illetve drámai alkotás került ki kezei közül, úgy mint *Men Suddenly in Black* (2003), *Beyond Our Ken* (2004), *Isabella* (2006). Az udinei fesztivál visszajáró vendége, majdnem minden munkája látható volt itt.

Tulajdonképpen nem félrevezetés Pang befutófilmje, elvégre ez a fesztivál tényleg mindenféle közönségnek hoz filmeket, arról nem is beszélve, hogy a hongkongi rendező egy hasonló hangvételű szkeccsfilmmel is megtisztelte az eseményt. (A filmet a katalógus *cutting edge omnibus*-ként emlegette.) A *Trivial Matters* (2007) hét rövidfilmből áll, melyek közül öt Pang azonos című könyvében található novellái alapján született. A kisfilmek az élet apró-cseprő ügyeire koncentrálnak, de ezen a tematikus motívumon kívül csak a rendező laza, kísérletező, humoros attitűdje és sajátos látásmódja köti őket össze. Pang ezeket a rövidfilmeket néhány hónappal *Exodus* című drámájának befejezése után készítette, energikusabb, experimentálisabb és könnyedebb hangvételű film készítése után vágyva. Életművén belül leginkább a *Beyond Our Ken* című filmmel rokonítható, mely legalább annyira zavarba ejtette a nézőket, mint most a *Trivial Matters*. A szkeccsfilm első epizódja, mely a *Vis Major* címet viseli, szépen reprezentálja Pang sajátos stílusát és témaválasztását. Ebben egy pszichiáter professzor mondja el szexuális életét volt diákjának, nem tudva, hogy felesége is ugyanőt választotta bizalmasául, feltárva előtte a hálószoberatitkok másik nézőpontját is. Az *It's a Festival Today* egy pár története, akik összeköltöznek, de a lány nem akar lefeküdni a fiúval, karácsonykor végül

beadja a derekát, majd kétségbeesetten várja a következő ünnepet. A legtöbb rövidfilm ilyesfajta tematikával és hangnemben dolgozik, ám akadnak köztük szomorkásabb, keserűbb darabok is. Az öntudatos formai játékok és gegek felsorakoztatása, a formai sokszínűség, valamint a cenzúra folytonos provokálása (sok-sok meztelenkedés, szex és drog) mellett a filmcsokor legfigyelemreméltóbb vonása az iskolás korosztály megszólításának szándéka, a kamaszkor iránti nosztalgia – számos utalás fedezhető fel bennük a kortárs hongkongi popkultúrára, a tinédzserek szubkultúráira, vagy például a tinédzsermagazinokra. (Ezek nagy része azonban a helyi, hongkongi sajátosságokra koncentrál, így jól próbára teszi az európai nézőt.)

Pang idén nemcsak a *Trivial Matters*-t és a fesztivál számára készített befutófilmet hozta el magával, hanem két első alkotását is, melyeket a nyolcvanas évek derekán, 12 évesen készített. Két rövidfilm, az ötperces *The Robbery* (A rablás) és a húszperces *The First Adventures of the Gangsta Bears* (A gengsztermedvék első kalandjai) világpremierjének lehetett tanúja az udinei fesztiválközönség. A *The Robbery* egy otthon készült rövidfilm, melynek szereplői a kicsi Pang, testvére és anyukája, aki egyébként színházi színésznő. A film egy bankrablás története, az anyuka a megfenyegetett banki alkalmazottat alakítja. Az író, rendező, vágó (stb.) Pang és testvére teljes komolysággal és elhivatottsággal fognak fegyvert a mamára. A *The First Adventures of the Gangsta Bears* szintén a kis Pang elhivatottságáról, mozi iránti lelkesedéséről és műveltségéről tanúskodik. A film tisztelgés Chow Yun-fat véres igazságosztó akciófilmjei, a *Tragic Hero* (1987) és a *Szebb holnap* (*A Better Tomorrow*, 1986) előtt. Szerepelnek is benne részletek ezekből a filmekből, egyenesen a Pang által rongyosra nézett VHS-ekről importálva. Ez a rövidfilm mind témaválasztásában, mind pedig költségvetésében nagyobb ívű vállalkozás mint az előző volt, legalább hat szereplőt vonultat fel, köztük természetesen Pangot, rokonait és barátait. A cselekmény vezérfonala a Pang által nagyra tartott mozifilmek bizonyos jeleneteinek újraforgatása. Az apróbb technikai nehézségektől természetesen nem riadtak meg a stáb tagjai. Kiválóan sikerült például az az akciójelenet, amelyben az egyik szereplő – nyilván az ilyen típusú jelenetekben használatos gyönyörű lassításokat szimulálva – egyszer csak elkezd elnyújtva, balettszerűen mozogni. Egy másik, üldözései jelenetben a kisfiú szereplő rohanás közben maga fütyüli és éneklő alá az ide passzoló betétdalt, amit az utómunkák során a képek alá tenni, vagy magnóról forgatás közben lejátszani nehezebben lett volna megoldható. A filmeket maga Pang vetítette le a nagyjéreműnek, lelkesen mesélve pályája indulásáról és művészi kibontakozásának

kezdetéről. A témaválasztás, a stílus és a metódus azóta sokat változott, de a lelkesedés ugyanakkora.

Az idei udinei távol-keleti filmfesztivál arculatát a „Garantált kielégülés” és az „Udine Orgazmus” (‘Satisfaction Guaranteed’ – ‘The Udine Orgasm’) jelszavak köré építették: számos póló, pulóver, táska, bögre, még fehérnemű is készült ezzel a felirattal. A távol-keleti film és Pang Ho-cheung munkásságának ismerői számára valószínűleg egyértelmű volt, hogy rendezői alkatát és habitusát tekintve ő lesz az a filmkészítő, aki ehhez a mottóhoz elkészíti majd a megfelelő befutófilmet. Vagy, ha a sorrend éppen fordítva volt: tudták, hogy Pang olyan mottót talál ki befutófilmjéhez, amely köré nyugodtan lehet egy egész fesztiválarculatot építeni, a közönség jó darabig nem fogja elfelejteni ezt a jelszót. Ha másért nem, hát mert egy olyan pólót, amire ezt nyomták, mindenképpen haza kellett hozni.